

Vägledning - Ifyllnad av blankett för ansökan om tillstånd för hantering av explosiv vara enligt lag (2010:1011) om brandfarlig och explosiv vara

Denna vägledning är till för att underlätta för dig som sökande att skicka in kompletta ansökningshandlingar vid ansökan om tillstånd för hantering av explosiv vara enligt lagen om brandfarlig och explosiv vara, LBE. Om ansökan som skickas in är inkomplett kommer Räddningstjänsten begära in kompletterande handlingar, vilket innebär att handläggningstiden ökar och därmed tillståndsavgiften.

Om du har ytterligare frågor kan du kontakta Räddningstjänsten Hässleholm via telefon: 0451-26 70 00.

Efter denna vägledning finns även tre bilagor som innehåller nyttig information om riskgrupper och samhanteringsgrupper, begärlighetsgrader och brandskyddskrav.

1. Ansökan avser

Kryssa för de rutor som är aktuella för ansökan. Flera rutor kan behöva kryssas i.

Innehav/hantering av explosiva varor

Gäller tillståndsansökan innehav/hantering av explosiv vara ska denna ruta kryssas i. Detta gäller t.ex. om du köper explosiv vara och använder vid sprängarbete och sedan lämnar tillbaka eventuell överbliven explosiv vara på inköpsstället igen. Om du endast innehar varan utan att förvara den för framtiden kryssas endast denna ruta i.

Förvaring av explosiva varor

Gäller tillståndsansökan förvaring av explosiva varor ska denna ruta kryssas i. Tillstånd för förvaring krävs så fort den explosiva varan läggs i t.ex. ett förråd för framtida användning.

Handel med explosiva varor

Gäller tillståndsansökan handel av explosiva varor, såsom försäljning av fyrverkerier, ammunition etc. ska denna ruta kryssas i.

Överföring av explosiva varor inom Sverige

Gäller tillståndsansökan överföring av explosiva varor, enstaka gånger eller återkommande, ska denna ruta kryssas i. Med överföring menas fysisk förflyttning, t.ex. att överföra varor från en säljare till ett förråd. Förflyttning inom en och samma anläggning utgör inte överföring.

2. Sökande

Det är den som avser bedriva verksamhet med hantering eller överföring av explosiv vara som ska söka tillståndet till hantering. Den sökande kan vara en fysisk person eller en juridisk person. Är den sökande en fysisk person (eller enskild firma) anges personens namn, personnummer, adress, e-postadress och telefonnummer. Är den sökande en juridisk person anges företagets eller organisationens namn, organisationsnummer och adress samt kontaktuppgifter till ansvarig och behörig person i form av namn, e-postadress och telefonnummer.

Räddningstjänsten

3. Faktureringsuppgifter

Ange vart fakturan för betalning av tillståndet skall skickas samt eventuell referens som ska anges på fakturan. Om fakturan ska skickas till samma adress som angivits under punkt 2. *Sökande* i ansökan behöver det inte repeteras, utan kryssa då istället rutan under rubriken *Faktureringsuppgifter*.

4. Sammanställning av explosiva varor

Här ska göras en sammanställning av samtliga explosiva varor som ska hanteras.

Om tabellen i blanketten är för liten kan sammanställningen istället göras i en bilaga som skickas med ansökan. Lämna i så fall denna tabell tom och kryssa för rutan ovanför samt fyll i numret på bilagan.

Nedan följer en förklaring av kolumnerna i tabellen.

Typ av explosiv vara

Kryssa i de typer av explosiva varor som ska hanteras. Definitioner av de olika typerna finns i föreskriften MSBFS 2015:6 samt MSBFS 2019:1. Avser ansökan annan typ av explosiv vara än de angivna kan annan typ anges på de tomma raderna.

Riskgrupp och samhanteringsgrupp

Ange risk- och samhanteringsgrupp för varorna. Mer information om risk- och samhanteringsgruppen ska finnas på den explosiva varan och kan fås från tillverkare. Det finns även mer information i bilaga 1 till denna vägledning.

Största mängd

Ange den maximala mängden som ska förvaras. Ange i antal [st] eller kilogram [kg].

5. Föreståndare

Ange uppgifter om den eller de som ska vara föreståndare för hantering av explosiv vara. Den som bedriver verksamhet som kräver tillstånd för hantering av explosiv vara enligt LBE har ansvaret för hanteringen och ska utse en eller flera föreståndare för verksamhetens hantering. Föreståndare är en person som verkar för att alla som hanterar brandfarlig vara i verksamheten gör det enligt gällande regler och inom tillståndets ramar.

För varje föreståndare ska det anges vilken typ av hantering som föreståndaren har i uppgift att kontrollera. De fyra typerna av hantering definieras under punkt 1. *Ansökan anser* i denna vägledning.

Om fler än tre föreståndare utses kan uppgifterna lämnas som en bilaga. Lämna i så fall denna del tom och kryssa för rutan ovanför samt fyll i numret på bilagan.

De som anmäls som föreståndare ska efter ansökan inkommit godkännas av Räddningstjänsten. En del i denna process är kontroll mot polisens belastningsregister, varför Räddningstjänsten kommer remittera polisen i ärendet. Det är därför viktigt att fullständigt namn samt personens personnummer anges i ansökningshandlingarna.

Personuppgifterna hanteras enligt bilaga 1 till blanketten.

Mer information om föreståndare för explosiv vara finns att läsa hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) på www.msb.se.

Fler dokument gällande föreståndare ska bifogas ansökan och finns under punkt 11.
Obligatoriska handlingar i denna vägledning.

6. Deltagare explosiv vara

Den som bedriver tillståndspliktig verksamhet med explosiva varor ska anmäla till tillståndsmyndigheten vilka personer i verksamheten som avses få delta i hantering och överföring av explosiva varor. Kravet gäller för hantering av explosiva varor av begärlighetsgrad A och B. Med deltagare avses personer som medverkar i den fysiska hanteringen av varorna. Undantag finns för deltagare som endast hanterar explosiv vara i begärlighetsgrad C eller i samband med utbildning.

Deltagare är alla de som medverkar i den fysiska hanteringen av explosiva varor, exempelvis förpackning, förvaring, transport, försäljning och användning. Viss personal som administratörer, städpersonal eller väktare behöver inte nödvändigtvis vara deltagare, men ska då inte ha obehövad tillgång till de explosiva varorna eller vara säkerhetsprovade och bedömda tillförlitliga på annat sätt. För samtliga deltagare kommer räddningstjänsten skicka en begäran om yttrande avseende lämplighet till polismyndigheten.

Om ni har fler deltagare än vad som är ifyllningsbart i ansökningsblanketten kan dessa uppgifter lämnas som en bilaga istället.

7. Personer med betydande inflytande

När den som söker tillstånd är en juridisk person ska en lämplighetsprövning göras av personer med betydande inflytande över verksamheten. Prövningen av dessa personer är en del av tillståndsprövningen och gäller därför alla tillståndspliktiga verksamheter, även de som undantas från kravet på anmälan av deltagare. Kravet att inhämta yttrande gällande lämplighet från polismyndigheten gäller även för dessa personer.

Om ni identifierat fler personer med betydande inflytande än vad som är ifyllningsbart i ansökningsblanketten kan dessa uppgifter lämnas som en bilaga istället.

Personer med betydande inflytande över verksamheten ska inte godkännas av tillståndsmyndigheten, men prövningen av dem är en del av bedömningen för tillståndet i sin helhet. Om någon av dessa personer skulle finnas vara olämplig vad gäller exempelvis brottsbelastning, kan det påverka möjligheten att bevilja tillståndet.

Exempel på person med betydande påverkan kan beroende på bolagstyp innefatta nedanstående personer:

Aktiebolag – VD, styrelseledamöter samt övriga personer som har ett betydande aktieinnehav (så stor andel att man kan utöva ett betydande inflytande på verksamheten).

Handelsbolag eller kommanditbolag – Bolagsmän, verklig huvudman (om sådan finns utöver bolagsmän).

Ekonomisk förening – VD och styrelseledamöter

Ideell förening – Ordförande och övriga styrelsemedlemmar

8. Förvaringsplats och förråd

Under denna rubrik ska läge och utförande av förvaringsplats och förråd beskrivas. Under punkt 11. *Obligatoriska handlingar* i denna vägledning anges ytterligare dokument gällande förvaring som ska bifogas tillståndsansökan.

Sker ingen förvaring av explosiv vara kan sökande bortse från denna punkt. Om förvaring sker i annans förråd ifylles endast punkt 8.1. *Förrådets läge* i ansökan.

8.1. Förrådets läge

Ange fastighetsbeteckning, belägenhetsadress och ort till den aktuella plats där förrådet finns. Fastighetsbeteckningen finns angiven i dokument som t.ex. lagfart, gravitationsbevis eller liknande. Belägenhetsadressen är den fysiska plats där hanteringen sker. Om förvaringen sker i annans förråd ska namnet på innehavaren av tillståndet för denna förvaring anges.

8.2. Typ av förråd

Kryssa i de rutor som beskriver förrådets läge på bästa sätt. Detta ska sedan kompletteras med bilagor som anges under punkt 11. *Obligatoriska handlingar* i ansökan och denna vägledning. En kort beskrivning av de olika förrådstyperna följer nedan.

Friliggande förråd – Förråd som är fristående från byggnader med annan verksamhet.

Förråd i mark – Förråd beläget under marknivå. T.ex. bergförråd eller gruva.

Förråd i bostad – Förråd beläget i byggnad där människor stadigvarande bor.

Förråd i byggnad med annan verksamhet – Förråd beläget i byggnad som används till annat än bostad eller förråd för explosiv vara. Ange vilken typ av verksamhet byggnaden används till.

Förråd på tillfällig plats – Friliggande förråd som är avsett för icke stationära anläggningsarbeten och som är enkelt att flytta. Ange om arbetet sker ovan eller i mark.

8.3. Avstånd till skyddsobjekt

Ange här det kortaste avståndet från förvaringsplatsen till olika skyddsobjekt som finns i närheten. Avstånden ska anges i meter [m]. Avstånden som anges här ska överensstämma med avstånden i situationsplanen som ska lämnas som bilaga till ansökan (se mer under punkt 11. *Obligatoriska handlingar* i denna vägledning). Nedan följer en kortare beskrivning av de olika huvudgrupperna av skyddsobjekt.

Huvudgrupp I – Område, byggnad eller anläggning där fler än tio personer vanligen uppehåller sig eller anläggning där skador skulle innebära stora ekonomiska konsekvenser. Exempel: tätbebyggt område eller fritidshusområde.

Huvudgrupp II – Område där tio personer eller färre vanligen uppehåller sig eller platser med stora kulturella värden eller stora miljövärden i områden med tydliga gränser. Exempel: enstaka (d.v.s. två eller färre) bostads- eller fritidshus.

Huvudgrupp III – Trafikled med måttlig trafiktäthet. Exempel: trafikled av riksvägsstandard som förbinder större eller mindre tätorter med varandra. Trafikled med liten trafiktäthet utgör inte skyddsobjekt.

Mer information om indelning av skyddsobjekt i huvudgrupper finns i bilaga 8 till föreskriften MSBFS 2019:1.

8.4. Tillträdesskydd av förråd

Kryssa i det alternativ som stämmer överens med konstruktionen av förrådets tillträdesskydd mot obehöriga.

Väljs något av de tre första alternativen ska du lämna bilaga innehållandes intyg eller annan dokumentation som påvisar att förrådet uppfyller de normer och nivåer som krävs. T.ex. godtas kopia på certifiering eller godkännande från Sprängämnesinspektionen. Har förrådet konstruerats på annat sätt än ovan ska det sista alternativet väljas. Dokument som påvisar att konstruktionen av förrådet enligt sökande ändå uppfyller kraven på tillträdesskydd ska då bifogas tillståndsansökan.

Vilken nivå på tillträdesskydd som krävs beror på de förvarade varornas begärlighetsgrad. För mer information om begärlighetsgrader, se bilaga 2 till denna vägledning.

Utöver kraven på tillträdesskydd ska förråd som riskerar att utsättas för brand utifrån vara utfört i lägst brandteknisk klass EI 30. Läs mer om detta i bilaga 3 till denna vägledning.

9. Handel med explosiv vara

Under denna punkt ska sökande ange uppgifter om handel med explosiv vara. Om ingen handel med explosiv vara sker kan sökande bortse från denna punkt. Under punkt 11. *Obligatoriska handlingar* i denna vägledning anges ytterligare dokument gällande handel som ska bifogas tillståndsansökan.

9.1. Fastighet där handel ska bedrivas

Ange fastighetsbeteckning, belägenhetsadress och ort till den aktuella plats där handel ska bedrivas. Fastighetsbeteckningen finns angiven i dokument som t.ex. lagfart, gravitationsbevis eller liknande. Belägenhetsadressen är den fysiska plats där hanteringen sker.

10. Överföring av explosiva varor inom Sverige

Behandlar ansökan överföring av explosiva varor inom Sverige ska tabellerna under punkterna nedan fyllas i. Med överföring menas fysisk förflyttning. Förflyttning inom en och samma anläggning utgör inte överföring.

10.1. Enstaka överföring

Med enstaka överföring avses överföring som sker **en gång**. Kryssa i om överföringen sker till förråd eller till arbetsplats. Nedan följer en förklaring av kolumnerna i tabellen.

Typ av explosiv vara

Fyll i de typer av explosiva varor som ska hanteras. Olika typer finns angivna under punkt 4. *Sammanställning av explosiva varor* i blanketten. Definitioner av de olika typerna finns i föreskriften MSBFS 2015:6 samt MSBFS 2019:1.

Riskgrupp och samhanteringsgrupp

Ange risk- och samhanteringsgrupp för varorna. Mer information om risk- och samhanteringsgruppen ska finnas på den explosiva varan och kan fås från tillverkare. Det finns även mer information i bilaga 1 till denna vägledning.

Mängd

Den mängd som anges för enstaka överföring är den mängd som överförs vid detta tillfälle. Anges i kilogram [kg].

10.2. Återkommande överföring

Återkommande överföring är överföring som sker vid **upprepade tillfällen**, d.v.s. mer än en gång. Kryssa i om överföringen sker till förråd eller till arbetsplats. Nedan följer en förklaring av kolumnerna i tabellen.

Typ av explosiv vara

Fyll i de typer av explosiva varor som ska hanteras. Olika typer finns angivna under punkt 4. *Sammanställning av explosiva varor* i blanketten. Definitioner av de olika typerna finns i föreskriften MSBFS 2015:6 samt MSBFS 2019:1.

Riskgrupp och samhanteringsgrupp

Ange risk- och samhanteringsgrupp för varorna. Mer information om risk- och samhanteringsgruppen ska finnas på den explosiva varan och kan fås från tillverkare. Det finns även mer information i bilaga 1 till denna vägledning.

Mängd

Den mängd som anges för återkommande överföring är den totala mängden explosiv vara som överförs under året. Anges i kilogram [kg]. Räkneexempel:

Tillståndshavaren överför maximalt 20 kg sprängämnen tio gånger under ett år. Den största årliga mängden sprängämnen som överförs blir då 200 kg.

Tillståndshavaren överför maximalt 15 st sprängkapslar tolv gånger under ett år. Den största årliga mängden sprängkapslar som överförs blir då 180 st.

11. Obligatoriska handlingar

De handlingarna som listas nedan är obligatoriska, d.v.s. **alla ska lämnas in** tillsammans med tillståndsansökan för att ansökan ska vara komplett och för att Räddningstjänsten ska kunna behandla ansökan. En bilaga kan innehålla flera av handlingarna, till exempel kan *Rutiner för egenkontroller* och *Instruktioner för skötsel och underhåll* finnas i samma dokument och blir då en och samma bilaga.

11.1. Övergripande handlingar

Följande handlingar ska lämnas in som bilaga till ansökan oavsett vilken typ av hantering som ska bedrivas.

Verksamhets- och processbeskrivning

Beskriv den verksamhet där den explosiva vara ska hanteras, hur den explosiva varan ska användas i verksamheten och var samt eventuella processer som involverar explosiv vara. Hanteringen kan exempelvis utgöras av:

- Försäljning i butik över disk
- Sprängarbete i gruvverksamhet
- Förvaring av vara i förrådslokal
- Mellanlagring av vara åt sprängarbetare

Situationsplan

Situationsplanen är en karta eller ritning som visar anläggningsområdet och dess omgivning. Det ska framgå hur byggnader, interna körvägar och parkeringsplatser etc. är belägna i förhållande till omgivande bebyggelse, närbelägna industrier, vägar, skyddsobjekt (se beskrivningar av huvudgrupper av skyddsobjekt under punkt 8.3. *Avstånd till skyddsobjekt* i denna vägledning) etc.

Det är viktigt att avstånd kan utläsas av kartan, exempelvis utifrån skalangivelse. Vid behov används topografisk karta (karta med höjdkurvor). Avståndet till trafikled, större farled eller kraftledning bör också framgå om sådana finns i närheten. Avstånden i situationsplanen ska överensstämma med avstånden som angivits under punkt 8.3. *Avstånd till skyddsobjekt* i ansökan.

Ritningar över byggnader där explosiv vara hanteras

Ritningarna ska visa vilka olika typer av verksamheter som finns i byggnaderna där explosiv vara hanteras, var i byggnaderna den explosiva varan hanteras, om byggnaderna är indelade i brandceller (och vilken brandteknisk klass de i så fall har) samt annat som är intressant ur brandskyddssynpunkt, som t.ex. utrymningsvägar, placering av släckutrustning och eventuell förekomst av brandlarm (t.ex. var detektorerna är placerade).

Riskutredning samt vidtagna säkerhetsåtgärder

Riskutredningen ska redovisa vilka risker för olyckor och skador som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av hanteringen av explosiv vara samt konsekvenserna av sådana händelser. Den ska även redovisa vilka förebyggande åtgärder som vidtas för att hantera och eliminera riskerna. Lämpligen hänvisas till aktuella allmänna råd, standarder, normer eller anvisningar som hanteringen utformas efter.

Räddningstjänsten rekommenderar att riskutredningen utförs med hjälp av MSB:s vägledning *Riskutredning för mindre och medelstora verksamheter* som finns att hämta på www.msb.se.

Rutiner för hantering av explosiv vara

Rutinerna för hantering av explosiv vara är viktiga för att Räddningstjänsten ska kunna avgöra huruvida hanteringen sker på ett säkert sätt. Under denna punkt ska rutiner för all den hantering som sker på verksamheten redovisas. Det ska framgå tydligt hur varan ska hanteras inom verksamheten. Rutinerna kan exempelvis utgöras av:

- Information till nyanställda, vikarier och försäljningspersonal
- Rutiner för heta arbeten inom verksamheten
- Skriftliga instruktioner för hur varan ska hanteras inom verksamheten
- Åtgärder som genomförs före, under och efter hanteringen för att säkerheten ska vara tillräckligt hög
- Dokumentation av överföring, handel, inköp etc. av varan

Rutiner för egenkontroller

Rutiner för egenkontroller av brandskydd eller utrustning för hantering av explosiv vara är viktiga för att säkerheten ska kunna bibehållas över tid. Det bör framgå av rutinerna vilka kontrollpunkter som finns gällande egenkontrollerna, med vilket intervall dessa egenkontroller genomförs samt organisationen för detta.

Instruktioner för skötsel och underhåll

Instruktionerna för skötsel och underhåll ska ange hur underhåll och skötsel av den exempelvis utrustning för hantering av explosiv vara ska gå till och med vilket intervall skötseln ska ske samt av vem.

Instruktion för hantering av brand och andra tillbud

Instruktionerna ska ange rutinerna och hanteringen vid en brand eller annat tillbud som involverar den hanterade explosiva varan. Det ska framgå vilken information som ges till personal och vilken utbildning de får gällande denna hantering.

Dokument som visar föreståndarnas kompetens och lämplighet som föreståndare

Föreståndare för hantering av explosiv vara ska vara väl insatt i riskerna med hanteringen samt ha god kunskap om de explosiva varor som hanteras och gällande lagstiftning för aktuell hantering av explosiv vara. Redovisning av föreståndares kompetens sker lämpligen genom dokument som beskriver innehåll i genomförd utbildning eller hur kompetensen erhållits genom meriter. Alternativt kan kompetensen styrkas genom att redovisa hur risker i verksamhetens hantering av explosiv vara förebyggs och hanteras. Lämpligen används då riskutredningen som underlag för detta.

Dokument som visar föreståndarnas ansvarsområde och befogenheter

Ansvar och befogenheter för föreståndaren ska vara dokumenterat. Föreståndare ska ha tillräckliga befogenheter för att kunna se till att hanteringen sker på ett säkert sätt. Om föreståndare har fulla befogenheter i sin vanliga tjänst (t.ex. i egenskap av chef) behöver de inte specificeras ytterligare. Om en extern person har utsetts till föreståndare ska det också finnas dokumentation som visar att personen i fråga är medveten om och har accepterat föreståndaruppdraget.

Klassningsplan

Områden där explosiva varor hanteras på sådant sätt och i sådan mängd att explosionsfarlig miljö kan uppstå ska ett riskområde upprättas i en eller flera av zonerna E1, E2 eller E3. Zonindelningen ska utföras enligt svensk standard SS 421 08 24 eller på annat sätt som uppfyller motsvarande säkerhetskrav. Zonindelningen ska dokumenteras i en klassningsplan. Klassningsplanen ska finnas tillgänglig vid den hanteringsplats i vilken riskområdet ingår. I klassningsplanen ska följande anges:

- Riskområdets indelning i zoner och deras utsträckning såväl horisontellt som vertikalt
- För zon E1: aktuell temperaturklass i ET1 eller ET2
- För zon E1 med temperaturklass ET2: antändningstemperatur

11.2. Särskilt för förvaring av explosiv vara

Följande handlingar ska lämnas in som bilaga till ansökan vid förvaring av explosiv vara. Det gäller ej om du förvarar explosiv vara i endast någon annans förråd.

Teknisk beskrivning av förrådet

Den tekniska beskrivningen syftar till att beskriva förrådet så att Räddningstjänsten kan bedöma huruvida det följer gällande föreskrifter. I beskrivningen av förrådet ska brandteknisk avskiljning, ventilation, klassning på elektrisk utrustning och skydd mot åska etc. framgå. Detta bör koordineras med klassningsplan som eventuellt ska tas fram enligt punkt 11.1. *Övergripande handlingar* i denna vägledning.

Dokument som styrker att förrådets krav på tillträdesskydd uppnås

Vid förvaring av explosiv vara sätts krav på förrådets tillträdesskydd mot obehöriga. För att påvisa att förrådets tillträdesskydd uppnår kraven ska intyg eller annan dokumentation som styrker detta lämnas som bilaga till ansökan. Har förrådet inte konstruerats enligt gällande standarder och normer men sökande ändå anser att kraven på tillträdesskydd uppnås ska dokument som påvisar att konstruktionen av förrådet enligt sökande ändå uppfyller kraven på tillträdesskydd ska då bifogas tillståndsansökan.

Vilken nivå på tillträdesskydd som krävs beror på de förvarade varornas begärlighetsgrad. För mer information om begärlighetsgrader, se bilaga 2 till denna vägledning.

Skiss över fördelning av explosiv vara i förrådet

Vissa typer av explosiva varor får inte samförvaras, d.v.s. förvaras i samma förråd. Detta framgår av lagar och föreskrifter samt MSB:s handbok *Förvaring av explosiv vara*. En skiss över hur tillståndshavaren har planer på att förvara den explosiva varan ska därför lämnas som bilaga till ansökan. Avstånd till brännbart material och elektriska artiklar ska framgå. Riskgrupp och samhanteringsgrupp ska också tydligt framgå. Mer information om risk- och samhanteringsgruppen ska finnas på den explosiva varan och kan fås från tillverkare. Det finns även mer information i bilaga 1 till denna vägledning.

Förteckning över explosiva varors fördelning mellan olika förråd

Ska de explosiva varorna förvaras i fler än ett förråd ska en förteckning över hur varorna är fördelade bifogas till ansökan. Av denna förteckning ska det framgå hur samförvaring av dessa varor ska ske och hur förråden disponeras för förvaringen. Avstånd till brännbart material och elektriska artiklar ska framgå. Riskgrupp och samhanteringsgrupp ska också tydligt framgå. Mer information om risk- och samhanteringsgruppen ska finnas på den explosiva varan och kan fås från tillverkare. Det finns även mer information i bilaga 1 till denna vägledning.

11.3. Särskilt för handel med explosiv vara

Följande handlingar ska lämnas in som bilaga till ansökan vid handel med explosiva varor.

Beskrivning av försäljningsytan med tillhörande skiss

Det finns regler som anger hur försäljningsyta och angränsande område i t.ex. en butik med explosiv vara ska se ut för att försäljningen ska kunna ske på ett säkert sätt. Vid handel med explosiv vara ska därför en beskrivning med tillhörande skiss upprättas där följande bör framgå tydligt:

- Försäljningsdiskens beskaffenhet
- Avstånd till och placering av släckutrustning, utrymningsvägar, brandfarliga varor och andra risker inom verksamheten
- Brandtekniska avskiljningar mot andra verksamheter
- Skyltning och dess placering
- Skydd mot tillträde för obehöriga och hur det upprätthålls

Mer information om hur försäljningsytan och platsen bör anordnas vid försäljning av fyrverkerier finns i MSB:s skrift *Försäljning av fyrverkerier* som finns att hämta på www.msb.se. Handboken kan även användas som hjälp vid utformning av försäljningsytor för andra explosiva varor.

Öppnings- och stängningsrutiner vid handel med explosiva varor

Rutiner för öppning och stängning av butiken eller försäljningsstället ska vid handel med explosiva varor lämnas som bilaga till ansökan. Vid handel med explosiva varor är öppnings- och stängningsrutinerna för butiken eller försäljningsstället viktiga för en betryggande säkerhet för personalen, kunderna och räddningspersonal vid en eventuell insats. Under en försäljningsdag ska endast dagsbehovet vara framtaget, d.v.s. den mängd som förväntas säljas under dagen. När butiken är stängd ska alla varor vara inlåsta i ett förråd och förflyttning av den explosiva varan inom verksamheten eller utomhus ska ske med säkerhet för personal och kunder.

12. Underskrift

Det är den som ska bedriva verksamheten som ska skriva under ansökan (behörig firmatecknare eller motsvarande). Underskrift måste finnas för att ärendet ska registreras och handläggningen påbörjas.

Personuppgifterna hanteras enligt bilaga 1 till blanketten. Ansökan är en allmän handling när den inkommit till Räddningstjänsten. Allmänna handlingar kan komma att lämnas ut i kopia till tredje part på begäran, efter att sekretessbelagda uppgifter enligt offentlighets- och sekretesslagen (SFS 2009:400) redigerats bort.

Bilaga 1. Information om riskgrupper och samhanteringsgrupper

Nedan följer en indelning av explosiva varor i riskgrupper och samhanteringsgrupper enligt FN:s modellregelverk för transport av farligt gods, samt en tabell som visar vilka samhanteringsgrupper som får förvaras tillsammans.

Riskgrupper

- 1.1 Ämnen, blandningar och föremål med risk för massexplosion (en massexplosion är en explosion som påverkar så gott som hela mängden praktiskt taget samtidigt).
- 1.2 Ämnen, blandningar och föremål med risk för splitter och kaststycken men inte för massexplosion.
- 1.3 Ämnen, blandningar och föremål med risk för brand, och mindre risk för tryckvåg, splitter och kaststycken men inte för massexplosion
  - a) vars förbränning leder till avsevärd strålningsvärme, eller
  - b) vilka brinner efter varandra och ger upphov till mindre verkningar genom tryckvåg eller splitter och kaststycken.
- 1.4 Ämnen, blandningar och föremål med endast obetydlig explosionsrisk i händelse av antändning eller initiering. Verkningarna är i stort sett begränsade till förpackningen och det kan inte förväntas splitter av betydande storlek eller utbredning. Brand utifrån får inte förorsaka praktiskt taget samtidig explosion av så gott som hela innehållet i förpackningen.
- 1.5 Mycket okänsliga ämnen och blandningar med risk för massexplosion men med mycket liten sannolikhet för initiering eller för övergång från brand till detonation under normala förhållanden. Ett minimikrav är att de inte får explodera vid test med yttre brand.
- 1.6 Extremt okänsliga föremål utan risk för massexplosion. Föremålen innehåller endast extremt okänsliga ämnen eller blandningar där sannolikheten för oavsiktlig antändning eller utbredning är försumbar.

Samhanteringsgrupper

- A** Tändämne
- B** Föremål som innehåller tändämne och färre än två effektiva säkerhetsanordningar. Vissa föremål såsom sprängkapslar, apterade sprängkapslar och tändhattar ingår, även om de inte innehåller något tändämne.
- C** Krut (utom svartkrut) eller annat deflagrerande explosivämne eller föremål som innehåller sådant explosivämne.
- D** Sprängämne, svartkrut eller föremål som innehåller sprängämne, i samtliga fall utan tändsystem och utan drivladdning, eller föremål som innehåller tändämne och som har två eller fler effektiva säkerhetsanordningar.
- E** Föremål som innehåller sprängämne utan tändsystem, men med drivladdning (annan än sådan som innehåller en brandfarlig vätska eller gel eller spontantändande vätskor).
- F** Föremål som innehåller sprängämne med eget tändsystem, med drivladdning (annan än sådan som innehåller brandfarlig vätska eller gel eller spontantändande vätskor) eller utan drivladdning.
- G** Pyroteknisk sats, eller föremål innehållande pyroteknisk sats, eller föremål som innehåller både explosivämne och lyssats, brandsats, tårgassats eller röksats (utom föremål som aktiveras av vatten eller innehåller vit fosfor, fosfider, pyrofort ämne, brandfarlig vätska eller gel, eller spontantändande vätskor).
- H** Föremål som innehåller både explosivämne och vit fosfor.
- J** Föremål som innehåller både explosivämne och brandfarlig vätska eller gel.
- K** Föremål som innehåller både explosivämne och giftigt kemiskt medel.
- L** Explosivämne eller föremål som innehåller explosivämne med särskild risk (t.ex. beroende på aktivering vid kontakt med vatten eller på närvaro av spontantändande vätskor, fosfider eller pyrofort ämne), som kräver separation av varje enskilt slag.
- N** Föremål som endast innehåller extremt okänsliga detonerande ämnen.
- S** Ämnen eller föremål som är förpackade eller utformade så att all verkan genom vådatändning, oavsiktlig initiering eller oavsiktlig funktion begränsas till kollit, såvida inte kollit har skadats av brand. I så fall är dock all verkan av tryckvåg eller splitter och kaststycken så begränsad att brandbekämpning eller andra nödåtgärder i kollits omedelbara närhet inte väsentligt inskränks eller förhindras.

Samhanteringsgrupper som får förvaras tillsammans

	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	N
A	OK											
B		OK										
C			OK	OK	OK		OK					b)
D			OK	OK	OK		OK					b)
E			OK	OK	OK		OK					b)
F						OK						
G			OK	OK	OK		OK					
H								OK				
J									OK			
K										OK		
L											a)	
N			b)	b)	b)							b)

- a) Ämnen och föremål i samhanteringsgrupp L får förvaras tillsammans med ämnen och föremål av samma slag i denna samhanteringsgrupp.
- b) Olika slag av föremål i riskgrupp 1.6 med samhanteringsbokstav N, får förvaras tillsammans endast om det visats genom provning eller analogislutsatser att ingen extra detonationsrisk genom överföring föreligger. I annat fall ska de behandlas som föremål i riskgrupp 1.1.

Om föremål i samhanteringsgrupp N förvaras tillsammans med ämnen eller föremål i samhanteringsgrupp C, D eller E, ska föremålen i samhanteringsgrupp N behandlas som om de hade egenskaper enligt samhanteringsgrupp D.

OK innebär att två explosiva varor med de specifika samhanteringsbokstäverna får förvaras tillsammans.

Explosiva varor i **obrutna transportförpackningar** i samhanteringsgrupp S får förvaras tillsammans med övriga samhanteringsgrupper utom A och L.

Bilaga 2. Information om begärlighetsgrader

Explosiva varor delas in i tre begärlighetsgrader beroende på hur stöldbegärliga de anses vara. Kraven på förrådets tillträdesskydd blir högre ju mer stöldbegärlig en explosiv vara är.

Beteckning	Begärlighetsgrad
A	Mycket stöldbegärliga
B	Stöldbegärliga
C	Mindre stöldbegärliga
Explosiv vara	Begärlighetsgrad
<i>Sprängämnen</i>	
Sprängämne i bulk	B
Detonerande stubin	A
Övriga sprängämnen	A
<i>Tändmedel</i>	
Tändämnen	A
Sprängkapslar	A
Tändhattar	B
Tändrör, tändkolvar, pyrotekniska tändare m.m.	B
Krutstubin	C
<i>Krut, pyrotekniska artiklar och -satser</i>	
Krut (röksvagt krut och svartkrut) i riskgrupp 1.1, 1.3 eller 1.4	B
Pyrotekniska satser	B
Fyrverkerier i kategori F1-F3 som är undantagna från tillståndsplikt enligt 2 kap. 6 §	C
Fyrverkerier i kategori F2-F4 med tillståndskrav i	
- riskgrupp 1.1 - 1.2	B
- riskgrupp 1.3 - 1.4	C
Knallskott, eldmarkeringar	B
Nödraketer	C
Drivladdningar för modellraketer i kategori P1	C
PU	C
Stenspräckare (utan tändare)	C
Övriga pyrotekniska artiklar i	
- riskgrupp 1.1 - 1.2	B
- riskgrupp 1.3 - 1.4	C
<i>Ammunition</i>	
Ammunition till handeldvapen	B
Tärgaspatroner	A
Rökammunition	B
Ammunition till militära vapen annat än handeldvapen	A

Bilaga 3. Information om brandskyddskrav

Förråd som riskerar att utsättas för brand utifrån ska vara utfört i lägst brandteknisk klass EI 30. Detta krav gäller *utöver* kraven på tillträdesskydd, vilka beskrivs i standarderna EN 1143 och SS 3492. Standarderna innehåller inga krav på brandklassning.

EI 30 innebär att förrådet ska kunna stå emot en yttre brand i 30 minuter enligt ett standardiserat test. Ett fristående förråd på öppen mark eller i skog anses inte löpa risken att utsättas för brand utifrån om inga brännbara föremål finns i dess närhet. Skog betraktas inte som brandfarlig även om träd är brännbara.

Brandskyddskravet gäller inte

- förvaring av färre än 1000 PU (pyroteknisk säkerhetsutrustning för fordon, bl.a. krockkuddar)
- mindre än 25 kg pyrotekniska artiklar utom PU i riskgrupp 1.3 och 1.4
- explosiva varor på försäljningsplats då försäljning pågår
- fristående förråd på öppen mark eller i skog där avståndet mellan förråd och brännbara föremål (ej träd) är minst 5 m i alla riktningar.

En vanlig innervägg med dubbla 13 mm gipsskivor på 70 mm träreglar uppfyller EI 30. Andra exempel på konstruktioner som uppfyller EI 30 finns t.ex. i MSB:s handbok *Förvaring av explosiva varor*. Släckutrustning lämplig för att bekämpa mindre bränder i förvaringens närhet *måste* finnas i alla förråd för tillståndspliktig förvaring av explosiva varor.

Friliggande förråd för förvaring av mer än 500 kg explosiva varor ska ha åskskydd. Kravet på åskskydd gäller inte förvaring av enbart fyrverkeriartiklar i originalförpackningar eller andra varor i riskgrupp 1.4.

Om förvaringen medför högre antändningsrisk än zon E3 genom att explosivämnen kan spridas i form av damm, ånga eller på annat sätt ska en klassning av förrådet eller den del av förrådet där antändningsrisk kan förekomma utföras enligt föreskriften MSBFS 2019:1. Klassning av ett område innebär fastställande av riskzoner och deras utbredning. Klassningen ska dokumenteras i en klassningsplan. Om de explosiva varorna förvaras i öppnade och oskadade originalförpackningar är risken för spridning i normala fall så liten att ingen klassning behöver göras.